

A lap szellemi részére vonatkozó mindenközlemény a szerkesztőséghez A.-Lendva Templomtér, az előfizetési díjak, nyiltelek és hirdetések pedig a kiadóírtalajdonoshoz Balkányi Ernő Vasut-utca küldendők.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Kéziratok nem adtnak vissza

DÉLZALA

Társadalmi, közművelődési és közgazdasági hetilap.
Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre	4 frt
Fél évre	2 frt
Negyed évre	1 frt

Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseik elfogadtatnak:

Budapest: a Reuter újságok és a Magy. Távir. Iroda, Eckstein B., Fischer A. D. és Goldberg W. A. hirdetési irodája. Bécsben: Mosse Rudolf hirdetési irodája.

A helybeli és járási hatóságok, az alsó-lendvai községi és körjegyzői egyeslet, az „Alsó-Lendva-Vidéki Takarékpénztár Részvénytársaság” hivatalos közlönye.

A tisztaság.

Az irodalmi és tudományos tevékenység terén néhány évtized alatt századok elmaradt munkáját pótolták, s bár kereskedelmünk fejlődésnek indul és iparunk nagy lendületet vesz: mindamellett a közegészségügy terén még nem járunk igen közel nyugoti ideáljainkhoz. Különösen a tisztaság fontos kérdése az, mely nem részesül még mindig a kellő figyelemben, különösen meg — a közép részéről.

Pedig a tisztaság ugyszólván orvos és patika együttvéve: a tisztaság egyik fontos tényezője az egészségben maradásnak. Első sorban ő az, a ki meghosszabbítja az emberi élet tartamát, az ellenállási képességet annak a testnek, amely áldásos gondozásban részesül. A tisztaság hathatós övszer, mely bárki számára könnyen hozzáférhető és bizonyára a legolcsóbb valamennyi medicina közül.

És mégis azt tapasztaljuk, hogy az alsóbb néposztályok korántsem élnek vele oly bőven, mint azt saját jólétük érdeke megkíváná.

A mi parasztjaink, bár előnyösen különböznek a Kelet piszkos, szegény népétől, még sem törődnek eleget sem saját testük gondozásával, sem hajlékuk tisztaságával.

Különösen a szellőztetés körül követnek el sok mulasztást. Azok az emberek, kik életük javarészt mezei munkával a szabadban töltik el, otthon mintha félnének a friss levegőtől, oly gondosan zárják el lakásukat előle. Még jobbmódu gazdák házában is a belépőt télen megüti a penészes, dohos szag, fojtja lélegzetét a fülledt levegő, mert épséggel nem, vagy legalább nem eleget szellőztetik a szobát.

Hogy a fűtőanyagok takarékoskodhasanak, inkább pazarolják a saját és különösen a zsenge gyermekeik egészségét.

Hogy Magyarországon a gyermekek halandósága nagyobb, mint átlag minden nyugoti országban, bizony leginkább annak tulajdonítható, hogy falusi népünk a higiénia követelményeivel oly keveset vagy épséggel nem törődik.

Járványoknak kell kiütni, a hagymának kell sorra látogatni a házakat, vagy a fekete asszonyt, a kolerának rettegésbe kell ejteni az embereket, hogy az emberek az egészség megőrzését, törvényeinek követelményeit némi figyelemben részesítsék. Még a hatóságok maguk is várnak ilyen szomorú impulzusokra, hogy e tekintetben erélyesen fellépjenek.

Mert nem a közegészségügyi rendeletekben van a hizza, Ezek megvannak bőven, épületes paragrafusokra osztva, csakhogy

ezek a rendeletek a legtöbb esetben írott malaszt maradnak.

Régmúlt időkben, mikor különösen a szegényebb osztályokkal kevesen törődtek gyámolól, mikor a jobbgyok sorsa többnyire nyomor volt, s ezek emésztő piszkos szinylődtek, mindenféle járvány hányaszor megtizedelte az ország népességét! Ma, hála a terjedő kultúrának, már haladtunk annyira, hogy az epidemikák jórészt elvesztették annak rettenetességét, a nyomor születte pestist, a fekete halált már csak hirtől ismerjük és a kolera is, ha ellátogat Európába, már csak mérsékeltlen szedi áldozatait. De azért pusztít vérünkben elegendő veszes betegség, a minek járványoszerű fellépése csak is úgy gátolható meg, ha gondosan ügyelünk a legszigorubb tisztaságra.

Országunkban a halálózási arány kedvezőbb ugyan, mint a napugszás India némely farományaé, hol felemetes lizák és a kolera állandó fészekkel bírnak. De majd kétszer akkora nálunk a halandóság, mint Hollandiában, vagy a közműveltség tekintetében annyira előhaladt skandináv államokban. E tekintetben a statisztika bezedes számai megszéplendő intés gyanánt szolgálhatnak illetékes hatóságainknak, ha buzgóan teljesítik kötelességüket a közegészségügy körül.

TÁRCZA.

A gentry.

— Életkép a XIX. század alkonyából. —

Írta: **BODNAR JÁNOS.**

A „Délzala” eredeti tárczája

(Folytatás) (2)

Este a színházba ment, apjának pökhölybe; azután ott teltelt talán minden este. Eleinte egyedül, később két, három fiatalember társaságában. Amint jobban és jobban beleszokott a városi életbe, mindinkább jól érezte magát; a napenkénti bemutatások által mindig új es új ismeretséget kötött s e zsenes ismeretség révén aztán nem volt nehéz most ezen, most azon az esteleyn jelen lenni, holnap ezt a bált, holnapután a másikat végigtáncolni, azután folytatni a megkezdett mulatságot jó bor mellett, szép lány mellett, vig muzsikaszóval kiválóan kivrattgít . . .

Már nagy diák volt, a hetedikbe járt; csak természetes tehát, hogy fel tudta pöfözni a cigányt. De, nem felelte el azért az illetet sem. Azt is tudta, hogy illik ám kiengesztelni is a méltatlanul megbántott ellenfelet, a hontokára, vagy a perszós üvegre ragasztott tízes bankóval. Pénze ilyenkor volt mindig bőven. Hol az anyja adott neki egy pár forintot, hogy ne tudja meg az edes apja, hol pedig az apja nyomott egy pár bankót a munkába, mikor nem látta az odaszáj. Csak nem engedhette, hogy egy Szerdudelyi fiú, aki már nagy diák, pénz nélkül járjon az utcán. Pe-

dig legtöbbször úgy járt; mert a kapott összegeknek vesszett hamar a nyakára hágot. Értelt már chez is, hiszen már a nyolczadikba járt. Igaz, hogy 4 osztályt 7 év alatt végzett el, de hát nem csak az osztályokat kellett vgezni, hanem egyebet is, s arra is csak kell egy kis idő!

Hanem azért megszerelte azt a kis papírosit is, amit örekségi bizonyítványnak mondott. No hát most már érett ember volt a Laci! Az öve volt most már a világ! Nem kell többé felnie azoktól a komisz iskolai törvényektől, amelyekkel olyan sokszor összeütközésbe került. Most már szabad a világ! . . .

IV.

A vakáció nyomorult hamar elrepült a Laciéka elől. Még kiesen mulathatta jól magát, pedig elköltött vagy kétezer forintot. Adta az öreg a százasokat. Hiszen már jogász fia van. Mert a Laci beiratkozott a . . . egyetemre. Az apja kívánságát teljesítette ezzel, ki azt akarta, hogy fia pögvértel ember legyen; nem azért, mintha talán rászorult volna arra a hitvány tudományra, mert hiszen ha eszi is a bankót, mint más szegény ember a haluskát, akkor is holtá napjajá könnyen megel, hanem hát ma már olyan boldog világ van, hogy a gazdaságok egy kis tudományra is kell. Nem sok igaz, csak ezen annyit, hogy az ember el tudja fogni az ellenfele XXI-esét, no meg aztán, hogy tudjon mondani olykor-olykor egy-egy ümpei dikezőit is, ha úgy bozza a sors.

A jogászelet aztán még jobban tetszett a Laciékanak. A város leginrebb ügyvédejé, —

a ki melleleg mondva nagybátyja volt, — ment praktizálni. Az ügyvéd-nagybácsi olyan vialis ember volt. Ki is praktizálta egy Laciát, hogy egyszer csak azon vette észre magát, hogy az már többet tud mint ő, a mester.

Az aspántól kezdve a megyebeli gentryk mind rokonok voltak; a kik még nem voltak rokonok: azok jó ismerősök lettek, akik meg erre sem tarthattak igényt, azok a jó cimboraságra aspiráltak.

Ilyen jó társaságban, olyan nagy, fényes városban aztán csak nem érezheti magát rosszul egy fiatalember, pláne ha még jogász s hozzá még ügyvéd irodában van. Az igaz, hogy vajmi keveset van benne. De hát az nem a más dolga! Ilyen nagy városban még olyan ember is akad, a ki azt az embernek — ha megszorul — egy-egy szizast kölesön, pedig sohasem látta; aztán nem is kíván élti csak egy hitvány sor irást. Csak a nevet kell leírni az embernek egy 300 forintos váltó alá; még az időt ki sem kell tölteni, hogy mikor jár le a váltó; azt majd kitölti a zsidó, mikor nagykoru lesz az ember; nem is sokba kerül a fáradsága; minden egyes váltónál 200 forint az egész. Aztán ezért még várni is kell egy pár esztendő.

Laciának egy felvált alatt 25 darab ilyen 300 forintos váltója volt annál a becsületes zsidónál, a ki soha meg azt sem kérdezte, hogy hát mikor is fizeti ki ezt a sok váltót?

De hát kellett is a pénz; meg pedig sok! Mert a Laci fogatot tartott, amelyen más illt a bakon. Olyan nagy ur, ilyen nagy városban csak

Különösen pedig gyakorolniauk kellő ellenőrzést nemcsak az utcák és terek tisztántartását illetőleg, hanem ügyjelneken szigorúan minden adott esetben a házak fertőletlenítésére is. Különösen pedig az alábbi osztályt kell oktatni és a tisztaság fontos kérdéseiben felvilágosítani.

Vendvidéki tanúgy.

Dr. Ruzsika Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, július 22-én Dobronakra érkezett, hogy ezen fura új iskolának építkezéséről s egyéb dologi és személyi ügyekről értesülést nyerjen. Onnan Bagonyára távozott, hol Filőcz községi iskolai elválasztó volt helyben. Ugy Bagonyán, valamint Filőczon tartott szobányi tárgyalás folytán azonban különválaszt helyett Bagonyán harmadik tanítói állás szervezése mondatott ki. Belátván egy rendszeres kisdedovoda szervezéséről érkezett az előjárásról. Ugyanezen kisdedovodában a vendvidéki községek részére képezhetőnek nyári és állandó gyermeknevelőházak vezetésére alkalmas egyének. Filőcz községben a járási főszolgabíró, az uradalom képviselőben Wlassits Nándor tisztartó s az érdekelte előjárásról tárgyalt királyi tanfelügyelővel egy ottan, a község által felállítani kell artani iskola ügyében.

Közép-Bisztrizezen Felső-, Közép- és Alsó-Bisztrizez községek iskolázása szervezettől olyképen, hogy Közép- és Felső-Bisztrizez együtt, Kis-Bisztrizez különválaszt tartja fenn iskoláját.

Cserenesóvón a helyi, nemkülönben a csatlakozó Zsizsceszer község iskolázása rendezése miatt tartottat helyszíni tárgyalás az érdekelteket lekezelve részletesen a Zsizsceszer meg három évig maradjon Cserenesóvón iskolázni egyesülve, hogy meg ezen idő után megkövetelt iskolai alapanyagából egyedül állít iskolát.

Ruzsika tanfelügyelő július 25-én este tért vissza Zala-Egerszegre.

Községi képviselő-testület ülése.

Alsó-Lendva nagyközség képviselő-testülete f. hó 20-án, Toma János városbíró elnökelte alatt rendkívüli ülést tartott.

Toma J. v. bíró a megjelent városi képviselőket üdvözölte s a gyűlést megjelenteknek jeleníti ki. A mult ülés jogkönyvére felolvasás után tudomásul vételét s jóvá hagyatott.

Ezek után a mult ülés tárgyaiból tartozó, Döring Benő építkezési kérelme akép nyert elintéztet, hogy a képviselő-testület az építészeti bizottság és szakértők véleménye alapján a feut vezetettnek a házépítkezést megengedte oly meg-

szorítással, hogy a házhelynél levő partoldalát tartozik oly részaltat levagatni, hogy idő folytán a veszelylel járó parteszuszamlásnak teljesen eleje vetessék, úgy továbbá a házhelyert járó 2 ft összeget éventenkint július 1-ig a közs. pénztárbá pontosan befizesse.

A helybeli mérésárokok által megszábot husárakra nézve pedig utasítottat a k. jegyző, hogy az irattárbán levő régebbi nyilatkozatát, melyben a mérésárokok köteleztek magokat akép, hogy a kimérendő hust oly árban adják, mint a szomszédos községek mérésárai, keresse fel és az előjárásról annak értelemben intézkedjék s a következő ülésen eljárásukról jelentést tegyenek.

A fentiek után a mai ülés tárgyai a következőkben nyertek elintéztet:

Alsó-Lendva vadászati joga hat évre a megtartott szabályszerű árversémen dr. Jozsa Fabián ur helyb. lakosnak 26 ft évi bérösszeget kiadott, mely eljárás a képviselő-testület elfogadta s jóváhagyta, egyben pedig; utasítja az előjárásról, hogy ez ügyre vonatkozó iratok jóváhagyás végett az alispáni hivatalhoz terjessze fel.

A városánál eszközlendő esatornázások a bemutatott tervszet szerint Toplak János kőműves mesternek adatott ki 50 ft munkadíjert s utasított a v. bíró, hogy a munkálatra felügyeljen s befejezések az épít. bizottság által leendő átvétele után a munkadíjert a vállalkozónak fizesse ki az épület feltartására felvett összegből.

A heftivásáron megjelönte állatorvos díjazása ügyében a képviselő-testület utasítja a v. bíró, hogy kerje fel Brill Lipót állatorvos urat, miszerint tekintettel azon körülményre, hogy a heftivásárok után a városnak ez évbén semmi jövedelme nincs, tehát a személt, mint fizetéses javobiztos, díjazalmon eszközlőni sziveskedjék.

A plébánia kerje előtti nyitl arók boltozására a v. bíró felhívhatott, hogy az urod. főberőrséget kerje fel annak szives eszközlésére s a helybe vezető hidat pedig a „hidak és utak” javítására felvett összegből készíttesse.

A kiserkőti kaszáló bérőlőnek kerelmére a bérösszeg leve 17 ft 87 kr. elengedtetik, tekintettel azon kedvelővőlen időjárásra, mely miatt a kaszálást meg máig sem lehetett eszközlőni s így használnal sem járhatott. Azonban kötelesek a kaszálást, a mint az idő engedli, teljesíteni és az agszéna felet úgy a sarju¹-át saját költségükön a közbirtokosság javára a pásztorbahoz szállítottat.

Az erdő-ügy rendezésére nézve felkérők Balázs Bela ur községi képviselő, mint szakferőly, hogy véleményét jelentést a jövő ülésre sziveskedjen előterjeszteni.

A távollétosság ügyében utasítottat az előjárásról, hogy az önk. távollét-testület paránessnokságát

kerje fel a távollét-ügyre vonatkozó további intézkedések megtételére, melyek a községek elé terjesztendők.

Az országos jogkönyv egytel kérvényére, az „országos jogkönyv árvaház”-alap javára 5 ft szavazattal meg.

Az elsőfokú iparos-tanócs iskola ügyében felhívandó a helyb. ipartestülett annak közlése, miszerint hány tanócs létezik ez idő szerint Alsó-Lendván. Felkérte továbbá K. Hajos Mihály ur, közs. képviselő, hogy a tanócsok számára hoz képest az előjárásról a közbizottságtól a kezényezést megjelönte sziveskedjék.

Reverendese István által megvett házhelynek szervezése megközlésére a v. bíró megbízalást s minálthozot egy, az közbirtokossági bírtok aktelezésére K. Hajos Mihály ur k. képviselő kerretett fel. Ezek után több illetőségű ügy nyert elintéztet, melyek után az ülés befejezett.

UJDONSÁGOK

Olvasóinkhoz. Kérjük bizalommal igen tisztelt előfizetőinket, s olvasóinkat, sziveskedjenek lapunkra az előfizetéseket megújítani, s a hátralékokat pontosan beküldeni nehogy a számküldésnél fennakadás történjék. Az előfizetési díjakat, nyilttereket és hirdetésekét Balkányi Ernő kiadó és lapatlajdonos nevére kérjük beküldeni.

Bíróági kinevezések. A király Tuskés Dezső zala-egerszegi törvényszéki aljegyzőt az alsólendvai kir. járá-bírószághoz; Berceky Viktor dr. a nagy-kaniszi bírószághoz bírárságra kinevezte.

Kinevezés. A déli vasúti társaság igazgató-szá Dervarics Elemér alsó-lendvai lakost a eszkörtovai vasúti állomásra igazgatóknak nevezte ki.

A tandíjmentesség tárgyában a vallás-és közoktatásügyi miniszter f. 1898. évi 36.359. sz. a. követező rendelkezést hozottat ki: Az állami elemi, felső nép-, polgári-, közép- és felső kereskedelmi iskolákban a tanügyi pályán működő szülők, tanítók, tanítóknak és tanároknak gyermekeiknek tandíjmentessége ügyében 1892. évi november h. 10-én 43.072. sz. a. kelt rendeletet azzal egészíttem ki, hogy az idézett rendelkezlen megnevezett tanítók és tanárok gyermekei, ha magántanulásk indokolt és ha jó előmenetelt tanúsítanak, a tandíj fizetésé alól szegényeségi bizonyítvány bemutatása nélkül abban az esetben is felmentendők, ha mint magántanulók, tesznek vizsgálatot az elemi iskolánál.

nem járhat gyalog. Ha az apja négyes fogaton jár Homokon haszáralt, miért ne járhatna 6 ket-tősső N. . . on inassal a bakon?

Igaz, hogy ez a fogat sokba került. Mintha a lovak is talált ettek volna, de meg is látszott rajtuk. Meg aztán ha elfogyott a pénz, adott a zsidó mását! Most nem kellett olyan furfanghoz folyamodnia, mint diák korában. Mikor elment a szabókhöz, aztán kiválasztott ötféle szövözetet s megkérdezte mi az ára ebből az ötféle szövötvől ugyanannyi ruhának? A szabó egész örömmel mondta, hogy 300 ft.

— S most mennyiért veszi meg?

A szabó kis számítás után 200 forint vétel-árt mondott.

— Fizesse ki, a 300 forintról pedig állítsa ki a számlát s küldje baba az öregek.

A szabó szó nélkül leolvasta a pénzt, az öreg pedig ugyanezen szó nélkül kifizette a számlát. Még azt sem kérdezte a fiatal sóka, hogy hol az a sok ruha, amit egy hónap alatt csináltat magának. Különben az nem is illik, kérdeztünk lakutól, hogy mennyi ruhája van, különösen egy olyan nagy urnak! . . .

A fogat az még csak hagyján, hanem annál sokkal többet került a muzsikás meg a színház. Más ember, ha zenét akar hallgatni, hát elmegy érte a kávéháza, aztán hallgatja csöndesen, elvezetel amit muzsikálnak. De miésoda élvezet az ahhoz, mikor tudják, hogy most a cigány neki buzza, az ő notáját huzza. S ha meg ez a valaki egy 22 éves, bajszatlan gyerek ember. Mert Laezi a nap bármely szakába ment be a fogadóba, a hol az első banda játszott, a cigány azonnal felébe hagyta a megkezdett darabot s a Laezi notájába kezdett. Ezert minden elsejen

extra 100 forintot kapott. Nem is sok egy nyomorult százás ilyen rendkívüli élvezetert. Mert ez már csakugyan az volt, meg pedig a javából! Mikor ez a sok vendég el van merülve a nota hallgatásába, egyszerre csak avar oszudik föl, hogy felbeszakad a nota s újat kezd a cigány — — — tekintetl mindenki a cigányra s onnntu az ajtóra szegezi, a hol nagy begyesen belép Szerdahelyi Laezi, az első éves jogász. Hát válogatott élvezet lehet, annyiban bizonyos! Aki nem hiszi, megpróbálhatja.

De hat miésoda ez még a színházi élvezetekhez képest! Persze nem a darab végignézésért ertve itt élvezet alatt, hanem a kulisszák mögött s az öltözökbéli évezeteket. Felér mindenki kibőnl-külön az összes évezeteket valamennyi mennyiségűvel. Igaz, hogy ezt már nem próbálhatja meg mindenki, mert ez estenként többet kerül, mint a cigány egy egész hónap alatt. Meg aztán ez már igazán csak valódi nagy uraknak való. Olyanoknak, mint Laezi, akik részletlenül az ilyesmire. Szokni nem lehet ezek. Erre születni kell.

Hanem veszed-ines dolog ám kibőnti a szép leányokkal. Ezt Laezika is érezni kezdte, mikor az ideáljának, az isteni primadonnának egész sereg imadojával gyüle meg a baba. Egy reggel csak avar ebredt, hogy két feketebe öltözött komoly ur lépett szobájába, akik a város egyik hírhedt vívójának, mint az isteni primadonna imadojának, a névbén fegyveres elégtelét kérti jöttek a tegnapi esti öszezkeozásból származott sertes miatt.

Ilyen első osztályú gavallett meg ha kezdő vívó is, csak nem állhat félre már most gyávan, ha egy híres matador provokálja is. Megnevezte ő is segédit s ezzel a komédia első felvonása előt legördült a függöny. Hanem a komédiáról

tragedia lett. A kardparájában — mely másnap reggel a lovassági kaszárnyában foly le, Laezika az ellenlelek, a híres matadornak a kezdő vívók vakmerő elszántságával egy olyan 17 ezrentimezes vágást merit az arcára, hogy menten összeesett s elborította a vor. De ugyan e pillanathban ellenfele kardja az ő jobb keze fejére esett, meg pedig oly erővel, hogy a bandázt keresztült vágta, azt a hármas viszeret is kettő metszette, a mely ott fut össze a eszükön fölül.

Folyt hát a ver az isteni primadonnáert, mint a Tizza, hanem azért nem beülték ki az ellenfelek. Igaz, hogy nem is igen volt kedvük hozzá. Az orvosok alig győztek bevarni a hatalmas két sebet.

Az ellenfél, a matador heteg lett; seblázt kapott s három hónapig fektült. Hanem a Laezikának semmi baja sem lett. Csak a kezét borta a nyakában egy fekete selyem kendőben. Emnyi volt az egész. Azert a fel kerent meg kárhoztala volt. Két kar is helyettesítette a megjelent kezét; meg pedig olyan két kar, amelynek az embor a látára is testvergyilkos lenne, — hat meg aztán az ölésekre s.

A sebet oly jelentéktelennek gondolta Laezi, hogy az orvosok jó baráti tanácsára, sem hagyott fel eddigi életmódjával. Csak úgy járt a társaságokba, csak úgy lümpolt, csak úgy huzta neki a cigányt, mint azelőtt, mikor még sommi sem történt. Most sem sok történt igaz! Három év van elmetsze csak, de hát van ott még azonkívül elég, keringhet az a boldog ver azokban is kedvére, meg megyögyülnek ezek. De hát a ver nem olyan, mint a láko, hogy ha ezt a szobát csináltatjuk, elköltözik a másikká, míg kész lesz emez; pedig meglehetné, még lakbert sem kel-

Ekülvő. Folyó hó 26-án esküdtét hűségeit Várbogay Bogvay György helybeli közlegény, Glavinia Margit kisasszonynak, néhai Glavinia Károly gelsei földbírtokos kedves leányának. Örökös tartó boldogság kísérje a megkötött frigyét.

Frígyes főherczeg Nagy-Kanisán. Folyó hó 14-én este a 7 órai gyorsvonattal Frígyes főherczeg Nagy-Kanisára érkezett, hogy személt tartson az ott állomásozó zászalój felett. Az indóházal a magas vendéget Cserán alispán, Lengyel Lajos helyettes polgármester, Deák Ferenc főkapitány, Viosz Ferenc főszolgabíró, Nagy Dező városi tanácsos és Bentik Ferenc dr. városi ügyész fogadták. Frígyes főherczeg a „Szarvas” vendégházba szállt és ott fogadta Fűpök alvezéres állomásparancsnok és Jenric alvezéres zászalójparancsnok jelentését. A város fel volt lobogozva. 15-én tartotta meg o. es. és királyi Fensége a személt, melynek vezérelve megkegyelkedett a legénység kéképzése harcz- és menekülésképzés magas elismeréssel nyílváltani. A déli vonattal o. Fensége tovább utazott.

A kereskedelmi miniszter rendeletével az iparfelügyelet az építő iparra is kiterjesztette. Enneközlva minden új építkezés, melynek jogalább 20 munkás foglalkozik, az illető kerületi iparfelügyelőnél bejelentendő a végből, hogy ez az 1893. XXVIII. 14. §-ban körülírt vizsgálatot a helyszínen megtehesse. Tudniillik meggyőződést szerzhessen magának arról, hogy a munkások életre és testi egészségére, kezesmánya, s ellátása iránt a törvényes szabályok betartatnak-e.

Női kereskedelmi tanfolyam Zala-Egerezsen. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter ur o. nagy-moltósága f. évi július hó 20-án 47.758. szám alatt kelt rendeletével megengedte, hogy Zala-Egerezsen az 1898-99. tanévben is női kereskedelmi tanfolyam szerveztesse. A tanfolyamba oly leányvendékek vétetnek fel, kik a polgári iskola 4 osztályát sikerrel végezték, vagy pedig, kik a magyar nyelvtan, földrajzból és számtanból leendő felvételi vizsgálaton igazolják, hogy a tanfolyam sikeres befejezéséhez szükséges előtanulmányokkal rendelkeznek. A felvételi vizsgálatot 5 ft díj fizetendő. Tandíj egész évre 50 ft, mely 5 forintos részleteken hónapanként előre fizetendő. Szegény sorsú tanulókat fel esztleg egész tanulmányosságban részesílik. Az erre vonatkozó körvevények a tanfolyam igazgatóságához ezimeze szeptember hó 7-ig benyújtandók. A szabályszerű beíratások szeptember 7-én d. u. 3—5-ig és 8-án d. e. 9—12-ig eszközöltetnek a felső keresk. iskola földszintén levő középös o-stályában, ugyancsak tartandók a felvételi vizsgálatok is. A szűkebb érdeklő hármiféle felvilágosítást készséggel ad az intézet igazgatósága.

lente fizetni neki. De hát ha nem teszi. Innen van azért, hogy az ember nem tud parancsolni a vérenek. Csoda-e hát, ha a vér parancsolót Lazának? No meg a virtus is csak valami. Ahból sem szabad engedni egy körömszakadtányn sem. Inkább a halál, mint a virtus! Háiba ez már a magyar vérben van len' csak! Mas nemzet nem tudja mi az, csak egy ismeri hírből, úgy látja másból (mint fölött az osztrák). Nem is lehet ezt eltanulni. Bence kell engem korigeni az emberben a vérel együtt. Nem is alkalmas rá minden ver, csak a magyar. Holmi birka vérben elfajzik s gyavaság lesz belőle, a mely pedig minden átalálóságra, minden bűnre képes.

Laczián is — ha őseink minden erénye, minden bűne kihált is — fokozott mértékben volt meg benne a virtus. Megmutatta ezt annak a híres parbaghósnak is, aki még most is betegen fekszik ágyn, o meg vacsorára megyen egy előkelő hához.

Igaz, hogy a karja még most is fel van köve, de hát ha éppen arra kerül a dolog, le lehet oldani azt a kendőt s nem azért van az seylemből, hogy el ne ferjen a mellényz-eiben. Ha regen egy királyonékn az egész ruhája, amit egyszerre fölvet (pedig egy közönséges asszony is sokat vesz magára, hát meg egy kiralyne) megfert egy dióhéjban, miért ne ferne meg most egy seylemököz egy mellényz-eben? Igaz, hogy ez regen volt — de hát a seylemet most so a sváb-hogor foga, hanem csak az a jámbor heragy, amelyek rejen. S csak egy foga talán, mint akkor? Vagy ebben az anyagias világban talán o durvabb anyagot adna hozzá egy kies? Ez is meg lehet, hiszen olesobbert kerik!

(Folyt. köv.)

Melyik a vörös? Káman György kerka-pén-tékfalvi lakos f. hó 28-án Alsó-Lendvára, országos vá-ára jövele alkalmával a redicsi központi eszárba betért, hol Hanzkerka József nagykanizsai lakost nagy ugyanottani lakos hamis kártyázó társával ez a vörös, az a vörös, melyik a vörös? kártyázásban találta, mit Káman végig nevez, vörös benne is nyerő vagy ébredt fel, közéjük szegődött; eleinte nyert is, de szerencsésje csak-hamar elhagyta, amennyiben egy telen vásárlá-sára kölcsön kamatra felvett 70 frjtól 30 frjt elvezetést s vőre is busan kellett abbahagyja a játékot, noha jóbarátai azt folytatták. Káman panasza folytán a esendőség ez ügyben nyomozást foglaltatott, de Káman részére nem nagy erredményvel, mert a hamis-játsók közül csak egyet sikerült elfogni, két az elhírt pénzből semmi sem találtatott, a másik három elmenekült. Az ügyet a esendőség feljelentette a bíróságnak.

Ekülvők. Fűrst Jenő, jürosági hív. ma délután tartja ekülvőjét az alsó-lendvai új. imaházban Beck Vilma kisasszonynyal. — Holnap, augusztus 1-én, az alsó-lendvai új. templomban tartja ekülvőjét Gottlieb Mor Rosenberg Teréz kisasszonynyal.

Lopás a postán. Ladics Ivan felősi-Mihály-falvi lakos folyó hó 9-én a eszaktörvényi postahivatalnál utatványra 270 frtot akart fölvenni. A postatízt ki is fizette a pénzt, melyet Ladics nem volt mindjárt kézhez, hanem előbb a levépostához ment bélyegét venni. Ez alatt a pénz eltűnt helyéről. A károsult a esendőségnek jelentést tett, a tolvaj a károsallt egyidőjűleg volt a postán s egy kedvező pillanatban elemelte a pénzt és Neumann Salamon kereskedő rakatárban, a hol az nap dolgozott, elásta. A esendőség a tettest átadta a bíróságnak.

Megvalótított rózsafizér. Németh Lórik rózsafüzérő, vőgfalvi lakos, hajdanában a templom díszítésére való adakozásáról volt ismeretes; az utóbbi időben ugyancsak letért e szep utól, s a mult éjjel Novák János ugyanottani lakos mezejére ment s onnan 3 kereszt buzát ellopott s azt kamarájában elhelyezte, de a esendőség azt a kutatás alkalmával feltalálta s onnan a közszeg hához elhordatta. Németh Lórit pedig feljelentette.

Öngyilkosság. Steiner N. zala-lővi helyettes rabbi a goodheres földi életét szabadulni akarván, önkézevel oltotta ki életét; saját kézevel elvágta a nyakát. A szerencsétlen apát özevgye és 6 gyermeke siratja.

A gazdasági ismétő iskola szervezése. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter kílafába helyezte, hogy amennyiben Zala-Egerezsen rendezett tanácsú város a kelli földterületet megadja és a dologi szükségleteket fedezi, a miniszterium által kinezendők külön skatantó vezetés alatt álló gazdasági ismétő iskolát állít fel. A vármege kir. tanfelügyelője ez kolla ügyében már érintkezésbe is lépett a városi hatósággal.

Vakmerő fiatal tolvaj. Besztánics Ferenc Muraköz-vidéki skarmazású, 17 éves subancz földrendbeli lopás elkövetésze miatt Frideuban vizsgálati fogságban volt, honnan f. hó 4-én megszökött és az alsó-lendvai hegyekben bujdosott, hol a lopások napról-napra ismétlődtek s midőn most a helybeli esendőség Besztánicsot elcsipette és ellene a nyomozást megindította, kiderült, hogy nevezett követte el az összes lopásokat, melyek közül már 8 he is bizonyult. A nyomozás a szomszédos állam területére is kiterjed, amennyiben ott is követett el lopásokat.

A zala-egerezségi keresk iskola. A zala-egerezségi az idén küldöttségileg kerényezték a közoktatásiügyi miniszternek, hogy a zala-egerezségi keresk. iskolát, mely évről-évre nagyobb látogatottságnak örvend — az idén 126 tanulója volt — hagyja meg. E napokban érkezett meg a miniszter leirata, mely a zala-egerezségi állami felő keresk. iskola további fenállását és egy új tanári állás rendezését elrendeli.

A jégverte szőlők. A földművelésügyi miniszter ur utasította a szőlőszőlési és borászati felügyelőket, hogy azokban a megyekben, a melyekben jégverések voltak, szálljanak ki azonnal a szőlőművelés foglalkozók közégekbe s adják meg a szőlőbirtokosoknak a szükséges utmutatásokat a jégverte szőlők további helyes kezelésére. Hogy a szőlőművelők addig is, míg a szőlőszőlési és borászati felügyelők az illető közsegrekbek sorban megjelennek, valamely elhármarodott, helytelen kezeléssel szőlőikben jövöre kárt ne okozzanak, a földművelésügyi miniszter szőlőszőlési és borászati

felügyelőket arra is utasította, hogy az illető vármegekben a lapokban közöljék a jégverte szőlők további kezelésére szükséges utmutatást.

Saját légszerkesztések minden házban. Kitűnő és rendkívül praktikus találmányról értesítjük t. olvasóinkat. Ugyanis Janisch és Tarsa gyára Budapestben forgalomba hozott egy légszerkesztő-lesztő kapt, mely által minden új épület, mint nyaraló, kastély, szálloda, kávéház, vendéglő stb., ahová légszveg vagy villamos művek bevezetése minensenek, világító és fűtő légszerkesztő elállható. Tehát nemcsak világításra, hanem fűtésre, sőt műszaki ezeklora is kiválóan alkalmazható. Már is nagy sikerrel használják lakások, irodák, vendéglők, szállodák stb. világítására; fűző, vasaló, olvasztó vagy melegítő kályhák fűtésére; motorok hajtására és általában minden oly ezeklora, melyekhez közönséges közegrel alkalmazható. A gép kezelésére bárki 1—2 óra alatt elsajátíthatja, a fejlesztett légszveg teljesen ártalmatlan és nem robbanékony. Ezen gép által előállítva, a légszveg-világítás nem drágább mint a közönsévilágítás. Ajánljuk az érdeklődőknek, hogy nezzék meg a technika ezen szenális találmányát, kerjenek árjegyzéket és prospektus, melyet ingyen és bérmentve küld Janisch János es tárta légszveg-és vízvezeték-berendezési gyára, Budapest, VI., Gsengery-utca 74.

Közgazdaság.

Gyümölcsfánk veszedelme.

Hazánk sok vidéken, de különösen oly helyeken, a hol a lakosság a gyümölcstermelést nagyban üzi, a vertétű nagyban elszaporodott s a gyümölcstermelést elpusztítását fenyegeti s most a legnagyobb energiával iparkodnak azt kiirtani.

A vertétű főleg az almafák törzsein jelenik meg; a fa levelei értiretlenül maradnak tőle, azonban az új hajtások és a fák rügyei, a hol sebeknek, vannak leginkább megtámadva. Ilyen helyeken kisebb-nagyobb csoportokban találhatók, a mint a fa nedvet kiszívják s a sebet behelgedni nem engedik; a folytonos szavas által görnyögös kinövésnek támadnak s az elregett ág csakhamar elszárad.

A vertétű könnyen felismerhető a rajta elhuzodó szürkös-fehér pelhelyeszerű lepélről s így a védekezés és kiirtás is könnyen eszközölhető. Az eljárás következőképp történhet:

Julus eleje fele a nöcske elhagyja eddigi táplálkozásai helyét, hogy újabb kolóniát alkossan magának. Ennek megakadályozására minden fat meszes vízzel kell bekenni és pedig a milyen nagyban csak lehet, fel egészen a vekony ágakig, különösen a törzson és ágakon mutatkozó sebeket kell erősen bekenni, mert főképp ebbe rakja a vertétű fészket. A leveleket pedig, a melyekben a vertétű mutatkozik, legjobb a Nepler-fele szerrel bekenni, s ezt addig ismételni, amíg azonos vertétű található. Ilyen eljárással kisebb fakat teljesen meg lehet menteni, míg a nagyokat csak a levélhullás után kell megvedeni.

A vertétű hideg és nedvesség iránt egyaránt érzékeny ugyan, de az őszi hideg behatolhat mégis a fák gyökereikhez vonul vissza áttelelni.

Az őszi védekezés úgy történik, hogy a fák ágai és törzsei felülről lefelé szappan-oldattal egészen megkefoltend, különösen a sebeket és a szakadékokat kell tisztára kimosni. Oly fakon, a melyeknek héja egészen sima, szappanoldattal helyett mészoldattal is alkalmazható. Ha az egész fa ilyenformán megtisztult, a törzs körül föld egy méter mélyen a gyökértől kiemelőnd és a gödröbe mégis kanna híg mászoldattal öntendő s a föld ismét ráterítendő. E munkálat száraz időben lehet elvégezni tartandó, de a melegebb idők bekövetkezéig okvetlenül befogandó, mert különben a rovar ügyek erővel megkezdési pusztítást.

Ha e védekezés két éven át gondosan teljesítik, a vertétű egészen ki fog pusztulni, mindazonáltal vigyázni kell továbbra is, főképp a más vidékekről szállított esemelefkak kelt gondosan átkutatni, nehogy a netán ezzel hozott vertétű ismét átterjedjen a már megtisztított fakra.

Azon nagyfontosságún fogva, melylyel egyes vidék lakóira nevezte a gyümölcstermelés jár, ahol ugyazoldattal a gyümölcstermelés képezi a lakosság egyediül keresetforrását, mindenesetre ajánljuk ezen, a gyümölcsfakkal szemben követendőn eljárás, mert kevés költséggel és még kevesebb fáradsággal jár.

Vasuti menetrend.

A.-Lendva-Csáktornya.	A.-Lendva-Z.-Egerszeg.
Indul:	Indul:
7 óra 41 p.-kor d. e.	6 óra 55 p.-kor d. e.
8 „ 44 „ este.	5 „ 40 „ d. u.
Érkezik:	Érkezik:
6 óra 55 p.-kor d. e.	7 óra 41 p.-kor d. e.
5 „ 40 „ d. u.	8 „ 44 „ este.

Felolós szerkesztő.

Németh Mihály.

Laptulajdonos: Balkányi Ernő.

Hirdetések.

Árlejtsi hirdetmény.

Alulírott községi iskolaszék a Gáborjaházán felállítandó iskola épületnél szükséges kömüves, asztalos és lakatos munkákra nevezett községházánál folyó évi augusztus hó 7-én délután 2 óraker meg tartandó nyilvános szóbeli árlejtsést hirdel.

A tervek és az árlejtsés feltételei Gáborjaház község biránál bármikor megtekinthetők.

Gáborjaháza, 1898. július 25.

FENTŐS FERENCZ,
iskolaszéki jegyző.

POZSGAI JÁNOS,
iskolaszéki alelnök.

Alsó-Lendva-Vidéki Takarékpénztár Részvénytársaság
Alsó-Lendva.

Ezennel van szerencsénk az érdekel közönség becses tudomására hozni, hogy az 1831-ben alakult és 143.6 millió o.-m. é. korona alaptőke és készpénzbeli tartalékok felett rendelkező

cs. kir. szab. triesti általános biztosító társaság
(Assicurazioni Generali.)
valamint a

Magy. jég- és viszont-biztosító részv.-társaság
és az (alaptőke öt millió o.-m. é. korona)

l-ső o. általános baleset ellen biztosító társaság
(alaptőke hat millió o.-m. é. korona)

„Universale” általános népbiztosító társaság
(teljesen befizetett részvénytőke egy millió o.-m. é. korona)

főügynökségét birjuk. Ennélfogva tisztelettel kérjük az előforduló mindennemű **tűzbiztosítást** épületek, takarmány- és aratósi készletekre, valamint egyéb ingóságokra nálunk feladni. Elfogadjuk továbbá **életbiztosításokat** minden módozat szerint, valamint **népbiztosításokat** orvosi vizsgálat nélkül, továbbá **jég- és baleset ellen való biztosításokat** a lehető legolcsóbb és legjobb feltételek mellett.

Biztosítási feladmányait kérve és várva vagyunk

Alsó-Lendván, 1898. július hó.

kiváló tisztelettel

ALSÓ-LENDVA-VIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

3—3

Elvállal mindennemű **könyvnyomdai munkákat** jutányos áron és izléses kivitelben.

Könyvnyomdám a mai kor igényeinek teljesen megfelelő gépekkel és szép díszes betűkkel kibővítettem, így képes vagyok a nyomdászat terén előforduló mindennemű munkákat csinosan és izlésesen kiállítani.

Névjegyek, eljegyzési és esketési **kárttyák**, meghívók, **gyászjelentések** csinos kivitelben.

Könyvnyomda áthelyezés.

Van szerencsém Alsó-Lendva és vidéke nagyérdemű közönségét tisztelettel értesíteni, hogy ez év május havában tulajdonomba átvett

KÖNYVNYOMDÁMAT
1898. augusztus hó 1-én, **Fő-utca, Kopecky-féle házba**
áthelyezem.

Midőn ez a mélyen tisztelt nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, nem mulaszthatom el a már eddig is velem szemben tanúsított nagybecsű pártfogását megköszönni; igyekezni fogok, hogy azt jövőben is mindenkor kiérdemelhessem.

Becsés rendelmenyeit és szíves pártfogását kérve, maradok továbbra is kiváló tisztelettel

BALKÁNYI ERNŐ,
könyvnyomdatulajdonos.

A „Délzala” a helybeli és vidéki hatóságok, az alsó-vidéki községi és körjegyzői egyfűl az „Alsó-Lendva-Vidéki Takarékpénztár Részv.-társ.” hiv. közlönyve.
Hirdetések jutányosan szívatlanok.
Cím: Balkányi Ernő könyvnyomdája Alsó-Lendván.

A „Délzala” kiadóhivatala augusztus hó 1-től Fő-utca, Kopecky-féle házba helyezték át.
A „Délzala” hetenkint egyszer, minden vasárnap, megjelentő társadalmi, köznevelődési és közgazdasági lap.
Előfizetési ára egy negyedévre 1 ft.

Hírlapokat, szepirodalmi műveket, **árjegyzőkeket, étlapokat** jutányos áron.

Mindenkor kapható (egyes ivenkint is): Vagyonli lellár, Adós-levell, Adás-vevési szerződés, Havi kimutatás, Úgyvédi, körjegyzői, végbajtói és utbiztosi nyomtatványok, Póstkönyv, Halottkemi jegyzőkönyv stb. stb.

Takarékpénztári, ügyvédi, körjegyzői és községi nyomtatványok gyorsan és jutányosan.